

Svaz českých knihkupců a nakladatelů

Historie SČKN

Svaz českých knihkupců a nakladatelů (SČKN) byl založen v roce **1879** z podnětu takových osobností, jako byli **Josef Richard Vilímek, Jan Otto a Ferdinand Topič**, za účelem šíření českých knih a dodržování profesní etiky.

Roku **1949** byl Svaz zlikvidován a veškerý jeho majetek byl zabaven.

V roce **1990** obnovený Svaz na odkaz historické organizace vědomě navázal a vytkl si za cíl hájit v tržních podmínkách společné profesní zájmy nakladatelů, distributorů a knihkupců.

- **SČKN** je registrován jako **občanské sdružení** (od 1.1.2014 **Spolek**), jehož členy jsou nakladatelé, knihkupci, distributoři a další subjekty s vydavatelskými útvary (VŠ, knihovny, ústavy).
- K 1. 3. 2014 měl **205 členů**.
- **SČKN** je členem **Federace evropských nakladatelů** (FEP). Spolupracuje také s **Mezinárodním sdružením nakladatelů** (IPA).
- V roce **1997 Svaz** založil společnost **Svět knihy**, jejíž hlavní náplní je organizace mezinárodního knižního veletrhu **Svět knihy Praha**.

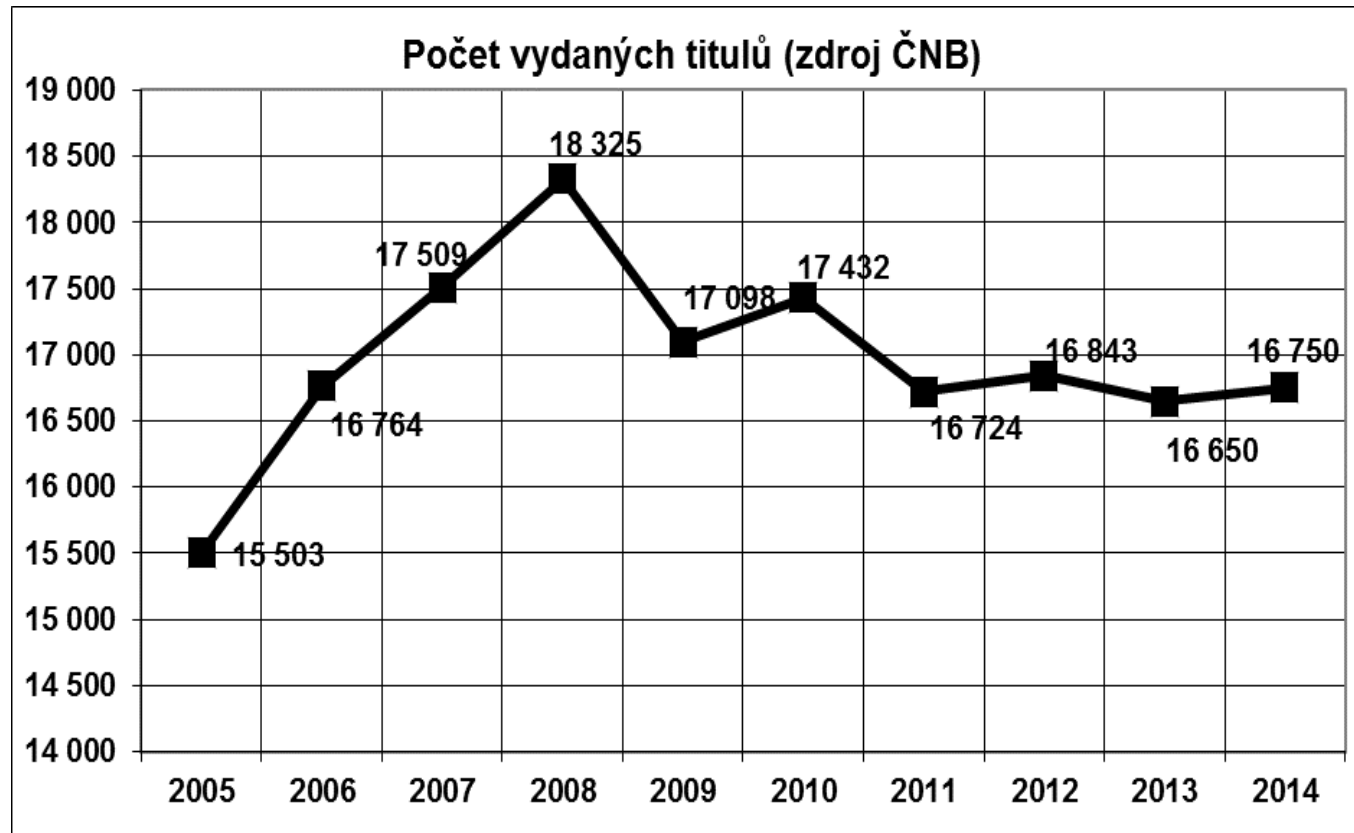
Hlavní aktivity

- zveřejňuje pravidelný týdenní **žebříček nejprodávanějších tištěných knih, e-knih i audioknih**
- vytváří bibliografickou **databázi vydaných knih** – www.ceskeknihy.cz
- Vydává každoročně **Zprávu o českém knižním trhu**
- pořádá **Cenu Jiřího Ortena** pro mladé autory
- vytváří **kampaně na podporu čtení**

Zpráva o českém knižním trhu

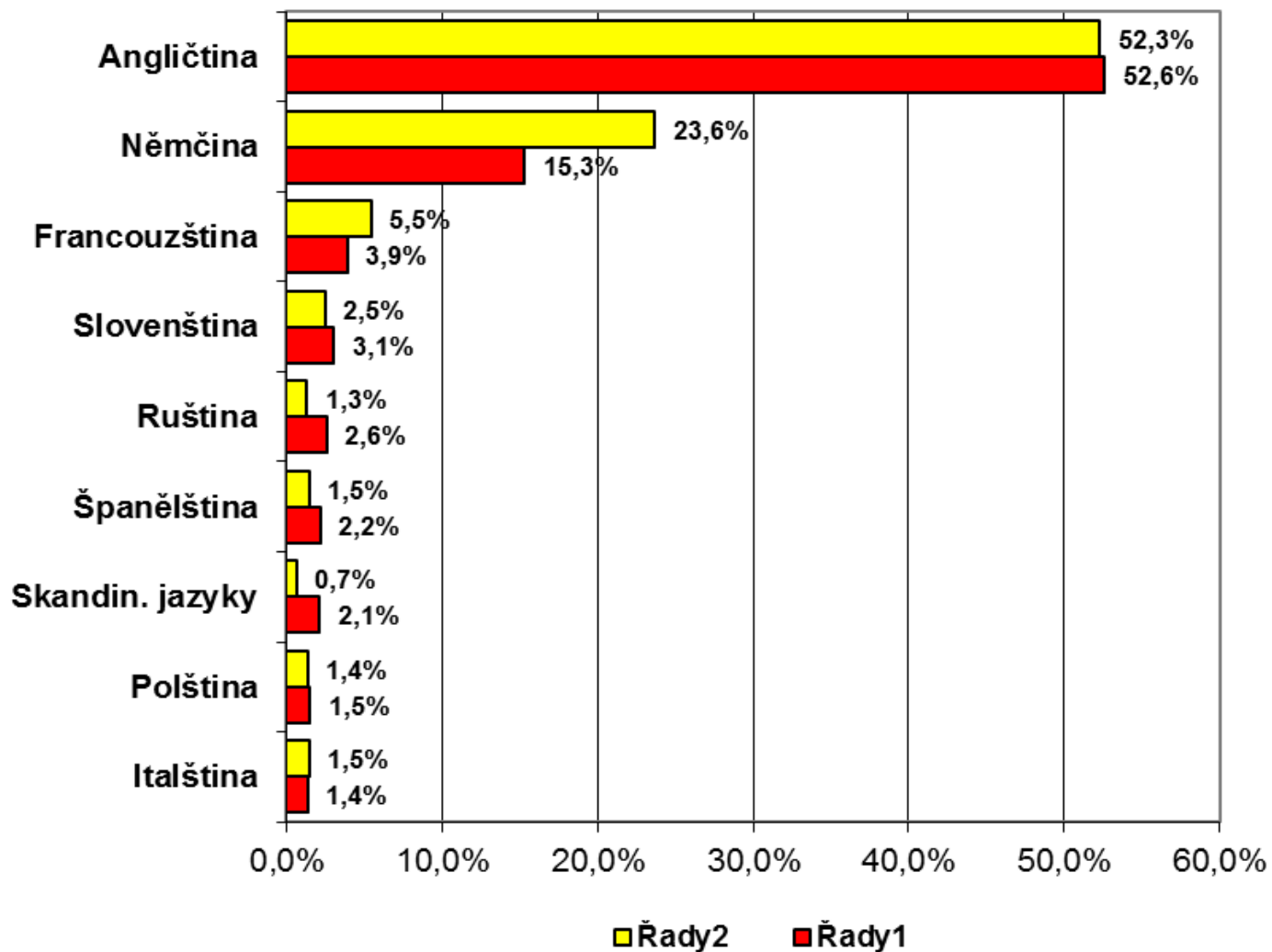
2014/2015

STRUKTURA KNIŽNÍ PRODUKCE 2014

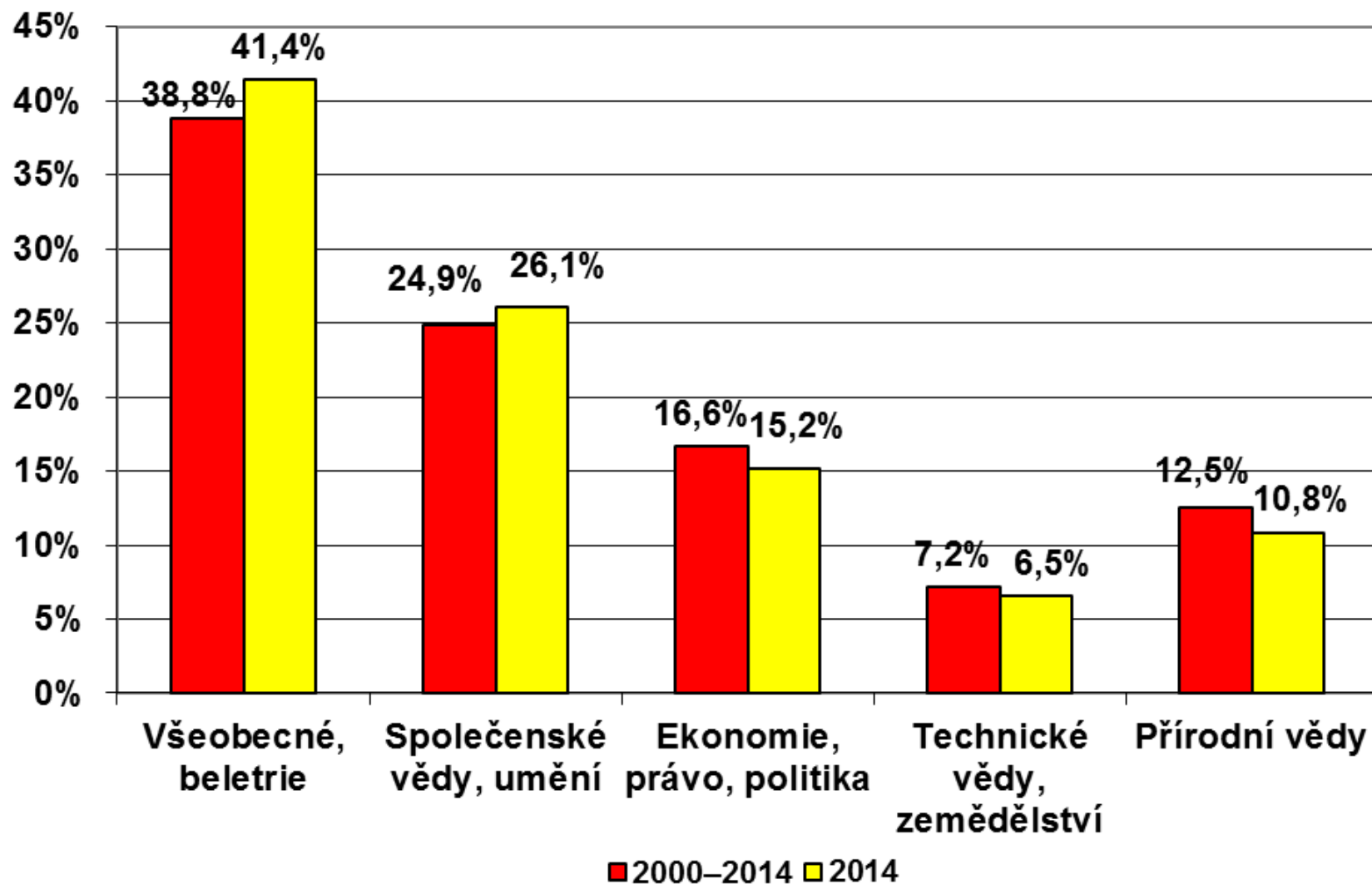

Poměr překladů z různých jazyků 2000–2014

Celkem 32 % (2014: 34,6 %) produkce

Tematické spektrum českých knih

Dětské knihy a učebnice

Dětské knihy představují **10,7 %** titulů vydaných v roce 2014 (v roce 2012 9,8% a v roce 2013 9,38 %),
učebnice pro základní a střední školy 2,8 %
vysokoškolské učebnice 6,5 %.

Z hlediska dlouhodobých trendů lze mluvit o zvyšování podílů knih pro děti (**počet dětských titulů se během posledních 10 let více než zdvojnásobil**)

a naopak o velmi varovném **výrazném poklesu vydávání vysokoškolských učebnic, jejich produkce poklesla meziročně o 22,5% a od roku 2008 o 44 %!**

Celkový objem knižního trhu

Oficiální údaje o objemu knižního trhu nejsou k dispozici. Český statistický úřad tato data nezjišťuje a neexistuje ani jiná systematická evidence prodeje knih.

Pro účely této zprávy tedy používáme **kvalifikovaný odhad**, vycházející ze zveřejněných obrátů knižních distribucí, což jsou velké společnosti zásobující většinu trhu knihami, z nichž většina je ze zákona povinna dodat údaje o obratech spolu s účetní uzávěrkou do veřejného rejstříku.

Podle této metodiky vychází objem knižního trhu, tj. prodej v koncových cenách přes pulty knihkupectví či e-shopů na:

7,2 mld. Kč včetně DPH,

předpokládaná chyba odhadu **5 % je $\pm 0,4$ mld. Kč.**

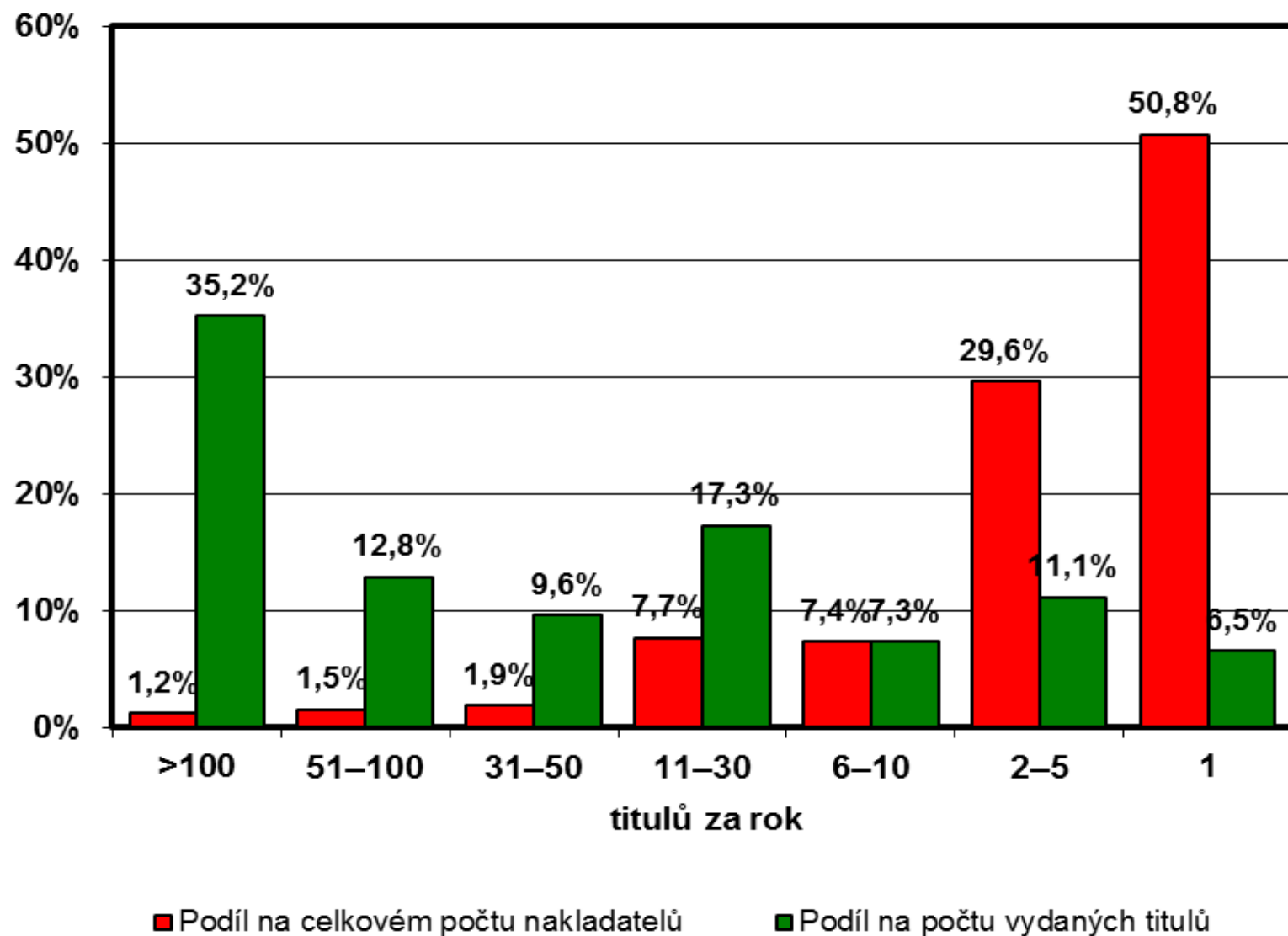
Odhadovaný obrát tedy vychází přibližně stejný jako v roce 2012 a 2013.

ČEŠTÍ NAKLADATELÉ 2014

Údaje o českých nakladatelích čerpáme z dat poskytnutých laskavě Národní knihovnou ČR, která vede databázi všech českých knih (ČNB).

Podle zmíněných údajů vydalo v **roce 2014** alespoň **jednu publikaci 2 585 různých subjektů**

Skupiny nakladatelů dle velikost – rok 2014

Z tohoto grafu vyplývá, že skupina nakladatelů vydávajících ročně více než **10 knih má 317 členů**, tj. asi **12 %** všech vydavatelských subjektů, a společně vydají **75 %** (v roce **2013** to bylo **71 %**) všech titulů.

Při tom síla zmíněné skupiny na trhu je samozřejmě mnohem vyšší, neboť jsou to právě profesionální nakladatelé, kteří se zaměřují na komerčně silné tituly a kteří prodávají své tituly v celoplošné knihkupecké síti.

Naopak více než polovina vydávajících subjektů (**50,8 %**) vydá pouze **jedinou knihu** a **80 %** nevydá víc než **5 knih**.

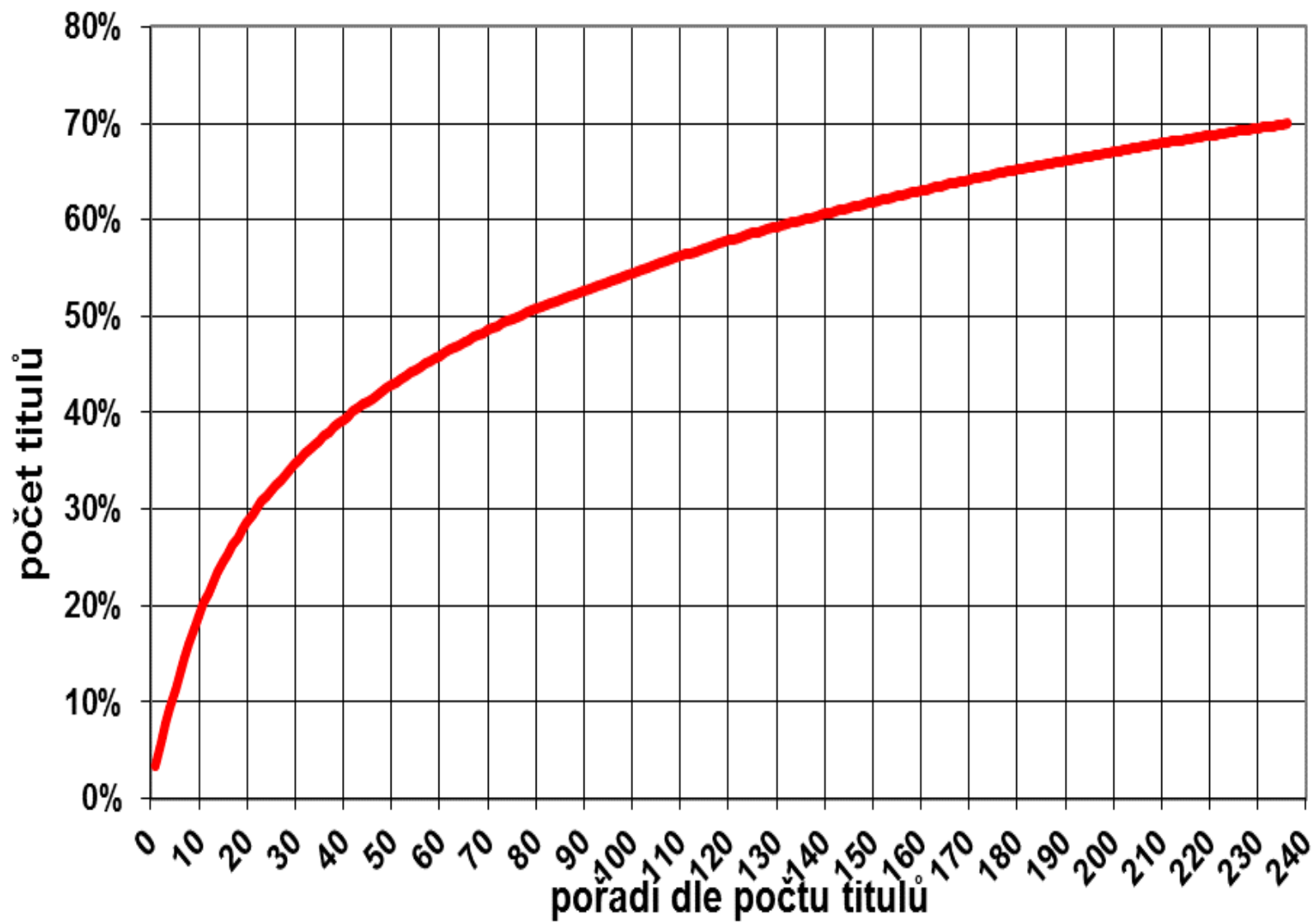
Český trh je zatím mnohem **méně monopolizován**, než ve většině evropských zemí.

Za míru monopolizace můžeme považovat podíl **prvních pěti** největších nakladatelství na **celkovém obratu** národního knižního trhu.

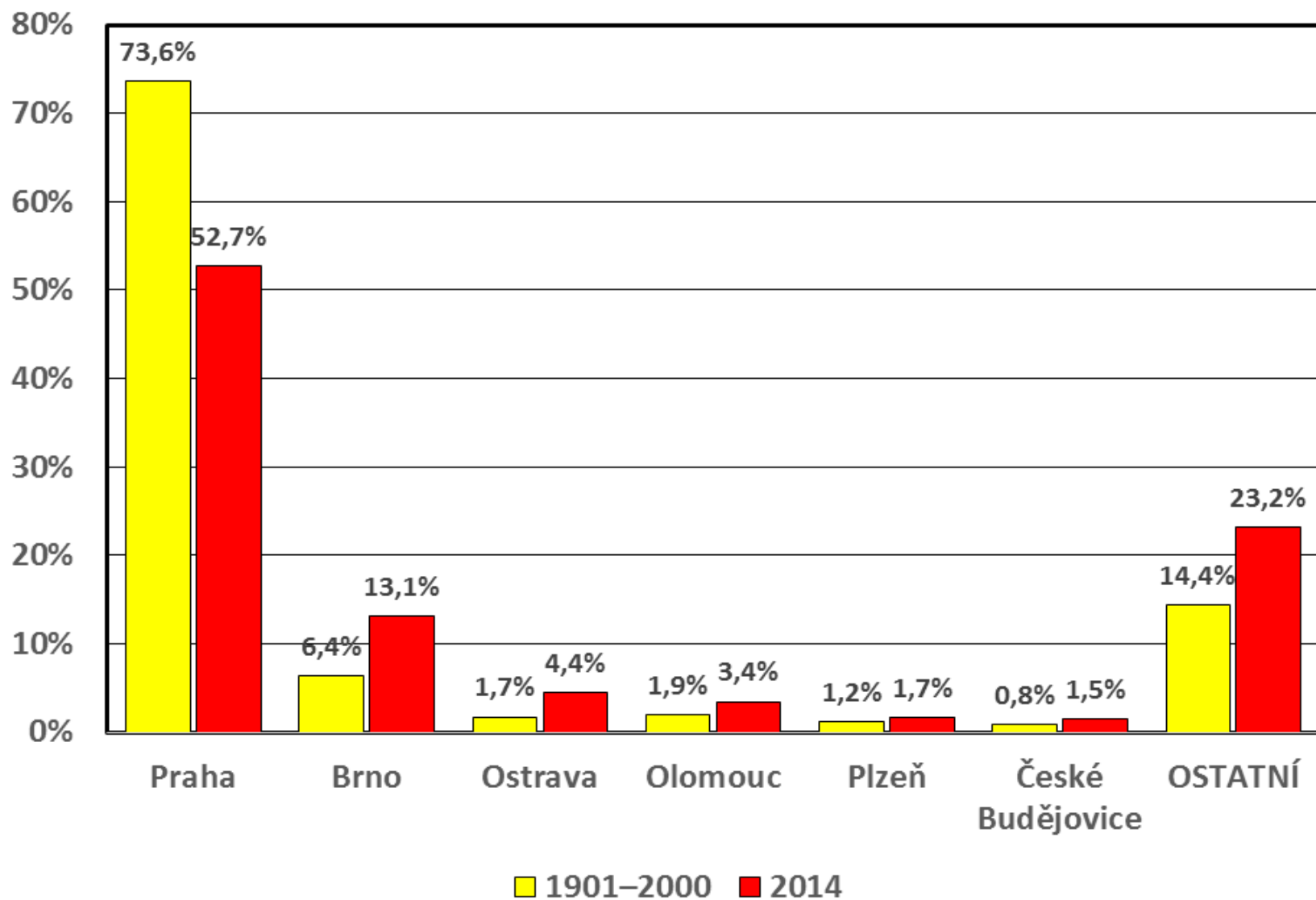
V řadě evropských zemích je **podíl nejsilnější pětice** vyšší než **70 %** (např. ve **Finsku 72 %**, v **Holandsku 75 %**, ve **Francii 78 %**).

V **České republice** celkový obrat neznáme a tak nedokážeme podíl největších nakladatelů na trhu odhadnout. Podíl první pětky na titulové produkci je však pouze **11,9 %** a teprve produkce **236 největších nakladatelů** se složí na **70 % produkce** celkové:

Nakladatelé dle velikosti 2014

Posíl měst na titulové produkci českých knih

Knižní trh jako zdroj pracovních příležitostí v oboru

SČKN nemá k dispozici statistická data týkající se zaměstnanosti v oboru.

Avšak pokud dokážeme odhadnout výkony knižního trhu a některé další parametry můžeme alespoň hrubě odhadnout počet pracovních míst, které knižní trh poskytuje.

Z takového odhadu pak vychází, že **český knižní trh poskytuje přibližně 10 650 pracovních míst:**

- Nakladatelští pracovníci 3 400
- Knihkupci a distributoři 3 400
- Autoři 800
- Překladaelé 600
- Grafici a typografové 650
- Polygrafičtí pracovníci 800

Přímá státní podpora literatury 2015

Granty udělované MK ČR [v 1 000 Kč]

Česká beletrie a literární věda	4 494
Překlady do češtiny	2 989
Dětské knihy	1 207
CELKEM	7 690
Překlady české literatury	1 995

Celkový náklad knih podpořených v letech 2013 a 2014 byl zhruba 120 000 a 143 000 výtisků.

To představuje zhruba 0,7 % a 0,9 % celkové roční české titulové produkce a zhruba 0,5 % všech prodaných knih.

Průměrná dotace na jeden podpořený svazek pak byla zhruba 50 Kč (tedy asi 21 % průměrné koncové ceny).

Podíl dotovaných dětských titulů na celkové produkci dětských titulů činí asi 1 %

Podíl dotovaných beletristických knih a knih z oblasti literární vědy na celkovém objemu těchto segmentů zhruba 2 %.